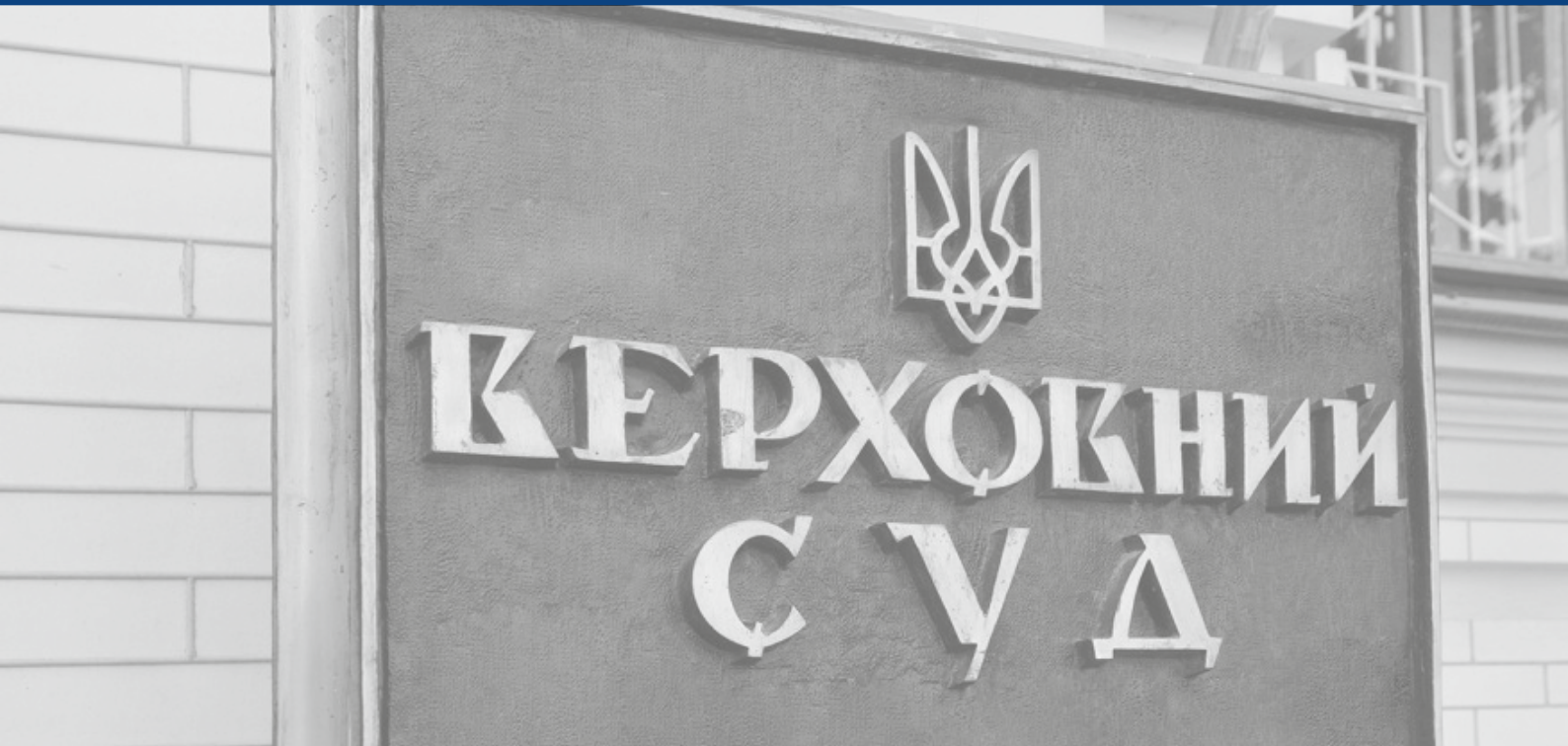

РАХУНКОВА
ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати
23.06.2026 № 19-2

ЗВІТ

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ФІНАНСОВОГО АУДИТУ
ВЕРХОВНОГО СУДУ

Київ

www.rp.gov.ua

Відповідальний:

член Рахункової палати

Кирило КЛИМЕНКО

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
02-40/19-2 від 29.06.2026 12:10
Сертифікат ЗFAA9288358EC003040000090683800C9VCE400
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 30.05.2025 0:00:00 по 29.05.2027 23:59:59

ЗМІСТ

1.	ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ	3
2.	ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ	6
	2.1. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	6
	2.2. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	10
	2.3. ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНШИХ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ТА НЕОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ	12
	2.4. ОБЛІК ІНШИХ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	13
	2.5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ НЕУЗГОДЖЕНОСТІ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	14
	2.6. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	15
3.	ІНШІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ	16
	3.1. ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА.....	16
	3.2. ВІДКОРИГОВАНІ ТА НЕВІДКОРИГОВАНІ ПОМИЛКИ	18
	3.3. ОБСЯГ КОШТІВ ТА АКТИВІВ, ОХОПЛЕНИХ АУДИТОМ.....	19
	ДОДАТОК 1. СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	20
	ДОДАТОК 2. ПЕРЕЛІК ВІДКОРИГОВАНИХ ТА НЕВІДКОРИГОВАНИХ ПОМИЛОК.....	22

1. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ

Голові Верховного Суду

Звіт про аудит фінансової та бюджетної звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Верховного Суду, що складається з Балансу станом на 31 грудня 2025 року та Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал за рік, що закінчився зазначеною датою, Приміток до річної фінансової звітності, включаючи короткий виклад суттєвої облікової політики, а також бюджетну звітність, яка містить Звіт про надходження і використання коштів загального фонду, звіти про надходження і використання коштів спеціального фонду, Звіт про заборгованість за бюджетними коштами та пояснювальну записку до річної бюджетної звітності.

На нашу думку, за винятком впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» цього Звіту, фінансова та бюджетна звітність відображає достовірно в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Верховного Суду на 31 грудня 2025 року та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Закону № 996, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, порядків № 419, № 307 і № 44.

Основа для думки із застереженням

Під час фінансового аудиту встановлено, що станом на 31 грудня 2025 року вартість необоротних матеріальних активів занижена на суму 64 622,8 тис. грн, з яких — 64 465,4 тис. грн через нарахування амортизації на пам'ятку культурної спадщини місцевого значення, яка відповідно до пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» не підлягає амортизації.

Також ми звертаємо увагу на те, що через нормативно-правову неузгодженість у бухгалтерському обліку не відображені господарські операції зі спрямування Верховним Судом як головним розпорядником коштів 75 635,7 тис. грн (відповідно до розподілів відкритих асигнувань) на рахунки одержувача — ДП «ДЕО», що належить до сфери його управління. Зазначена фінансова інформація не включена до форм фінансової звітності, проте відображена у зведеній бюджетній звітності за формою № 4-Зд «Звіт про надходження та використання інших надходжень спеціального фонду».

Наша аудиторська думка щодо фінансової звітності за період, що закінчився 31 грудня 2025 року, модифікована внаслідок впливу цих недоліків та помилок на показники фінансової звітності.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту (ISSAI). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність Рахункової палати за аудит фінансової та бюджетної звітності». Ми є незалежними щодо Верховного Суду згідно зі статтею 3 Закону України «Про Рахункову палату» та Кодексом етики Рахункової палати, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог.

Ми вважаємо, що отримані аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову та бюджетну звітність

Управлінський персонал Верховного Суду несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової та бюджетної звітності відповідно до вимог НП(С)БОДС 101, порядків № 419, № 307, № 44, а також за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для забезпечення складання фінансової та бюджетної звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Управлінський персонал несе відповідальність при складанні фінансової та бюджетної звітності за оцінку здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, відповідальні за нагляд за процесом фінансового та бюджетного звітування Верховного Суду.

Відповідальність Рахункової палати за аудит фінансової та бюджетної звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова та бюджетна звітність загалом не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, а також складання звіту аудитора, що містить аудиторську думку.

Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, здійснений відповідно до ISSAI, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно є. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо окремо або сукупно, як обґрунтовано очікується, можуть впливати на економічні рішення користувачів, що ухвалюються на основі цієї фінансової та бюджетної звітності.

Член Рахункової палати, відповідальний за здійснення фінансового аудиту, забезпечує його координацію та здійснення, підписує звіт про результати фінансового аудиту, підготовлений контрольною групою Рахункової палати на основі прийнятних та надійних аудиторських доказів, отриманих у достатній кількості під час аудиту.

Аудит проводився відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту (ISSAI 200 та 2000). Згідно з вимогами цих стандартів Рахункова палата зобов'язана дотримуватися відповідних етичних норм, а також планувати та проводити аудит так, щоб отримати обґрунтовану впевненість у тому, що фінансова та бюджетна звітність не містить суттєвих викривлень.

Під час аудиту контрольна група Рахункової палати здійснила процедури тестування на відповідність підготовки фінансової та бюджетної звітності вимогам законодавства та нормативних актів, що застосовуються в Україні, а також оцінки принципів бухгалтерського обліку, що використовуються для отримання аудиторських доказів щодо сум та тверджень, розкритих у фінансовій та бюджетній звітності.

Процедури обрані на основі професійного судження, яке включає також оцінку ризиків суттєвих викривлень у фінансовій та бюджетній звітності, спричинених імовірним шахрайством або помилками.

При оцінюванні таких ризиків проведена оцінка системи внутрішнього контролю, створеної для забезпечення підготовки фінансової та бюджетної звітності та правдивого розкриття інформації, що міститься в ній. Метою такої оцінки є розробка аудиторських процедур, що відповідають обставинам аудиту, а не надання висновку щодо ефективності системи внутрішнього контролю. Крім того, під час аудиту оцінені доцільність застосованих принципів бухгалтерського обліку та обґрунтування бухгалтерських оцінок, розроблених керівництвом Верховного Суду, а також загальне подання фінансової та бюджетної звітності.

Аудит забезпечив достатню впевненість для надання аудиторської думки.

2. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

Здійснений аудит виявив відхилення у фінансовій звітності на загальну суму 67 840,9 тис. грн та бюджетній звітності — на 3 076,3 тис. гривень.

Крім того, через нормативно-правову неузгодженість фінансова звітність Верховного Суду не включає фінансову інформацію щодо спрямування на рахунки одержувача 75 635,7 тис. гривень.

Виявлені за результатами аудиту значні відхилення у фінансовій та бюджетній звітності, що виникли внаслідок помилок і недотримання вимог законодавства, наведені далі у Звіті.

2.1. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Вартість необоротних матеріальних активів Верховного Суду станом на 31 грудня 2025 року занижена через нарахування амортизації на пам'ятку культурної спадщини місцевого значення, неоприбуткування об'єкта основних засобів, заниження ліквідаційної вартості амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися. Це спричинене недостатнім контролем, непослідовним застосуванням стандартів бухгалтерського обліку щодо необоротних матеріальних активів, а також відсутністю внутрішнього регламенту (порядку) щодо визначення ліквідаційної вартості.

2.1.1. Зниження балансової вартості основних засобів унаслідок нарахування амортизації на пам'ятку культурної спадщини

У порушення вимог пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121, яким передбачено, що пам'ятки культурної спадщини національного або місцевого значення, які внесені (підлягають внесенню) до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, не підлягають амортизації, Верховним Судом здійснюється нарахування амортизації на об'єкт основних засобів «Будівля, літ. «1А», просп. Повітряних Сил, 28», що є пам'яткою історії місцевого значення¹.

¹ Рішенням виконавчого комітету Київської міської ради депутатів трудящих від 27 січня 1970 року № 159 меморіальний будинок — артилерійське інженерне училище ім. С.М. Кірова занесено до переліку пам'яток історії місцевого значення та включено до інформаційного зведеного переліку об'єктів культурної спадщини Солом'янського району під номером 47. Охоронний договір на пам'ятку культурної спадщини за адресою: проспект Повітрофлотський, 28, м. Київ, укладено 16.11.2018 за № 3888 між Верховним Судом та Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Відповідно до термінології, визначеної статтею 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини», визначальною ознакою пам'ятки культурної спадщини є її культурна цінність. Для таких об'єктів не встановлюється строк корисного використання у розумінні, що застосовується до звичайних об'єктів нерухомості, тому амортизація на них не нараховується. Згідно зі статтею 4 Закону № 996 одним із принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є превалювання сутності над формою — операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

Довідково. Враховуючи вимоги законів України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та/або «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі — Департамент) запропоновано змінити назву пам'ятки місцевого значення на «Миколаївське артилерійське училище, в якому у 1918 році містився Український народний університет, викладали відомі діячі» та визначити її як пам'ятку історії та архітектури.

Станом на дату проведення аудиту Міністерство культури України очікує подання Департаментом скоригованої документації щодо зазначеного об'єкта для включення його до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Таким чином, об'єкт має статус пам'ятки історії місцевого значення, належить до об'єктів культурної спадщини, що підлягають внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, і відповідно до вимог НП(С)БОДС 121 не підлягає амортизації. Отже, нарахування амортизації на цей об'єкт суперечить вимогам зазначеного стандарту.

Водночас у бухгалтерському обліку Верховного Суду наявні ще дві пам'ятки культурної спадщини, одна з яких має статус пам'ятки національного значення, інша — місцевого значення, на які Верховний Суд амортизацію не нараховує. **Це свідчить про незабезпечення єдиного підходу та непослідовне застосування Верховним Судом положень НП(С)БОДС 121 у частині нарахування амортизації на такі об'єкти основних засобів.**

Вплив на фінансову та бюджетну звітність

Як наслідок, у Балансі на 01.01.2026 у розділі I активу «Нефінансові активи» завищено суму накопиченого зносу та, відповідно, занижено балансову вартість основних засобів, у розділі I пасиву «Власний капітал та фінансовий результат» занижено показник фінансового результату:

- на початок звітного періоду — на 54 757,1 тис. грн;
- на кінець звітного періоду — на 64 465,4 тис. гривень.

У Звіті про фінансові результати за 2025 рік (форма № 2-дс) на суму амортизації, нарахованої у 2025 році за зазначеним об'єктом, у розмірі 9 708,3 тис. грн:

- у розділі I «Фінансовий результат діяльності» завищено статтю «Витрати на виконання бюджетних програм» та, відповідно, занижено статтю «Профіцит/дефіцит за звітний період» за 2025 рік;
- у розділі II «Видатки бюджету (кошторису) за функціональною класифікацією видатків та кредитування бюджету» завищено показник «Громадський порядок, безпека та судова влада»;
- у розділі IV «Елементи витрат за обмінними операціями» завищено статтю «Амортизація».

Відповідно, у Звіті про власний капітал (форма № 4-дс) занижено показник статті «Фінансовий результат» рядка 4000 «Залишок на початок року» — на 54 757,1 тис. грн, рядка 4200 «Профіцит/дефіцит за звітний період» — на 9 708,3 тис. грн, рядка 4310 «Залишок на кінець року» — на 64 465,4 тис. гривень.

Крім того, у розділі I «Основні засоби» Приміток до річної фінансової звітності за 2025 рік (форма № 5-дс) за рядком 025 «Будівлі, споруди та передавальні пристрої» завищено суми накопиченого зносу на початок та кінець року, відповідно, на 54 757,1 тис. грн та 64 465,4 тис. грн, а також нарахованого за 2025 рік зносу — на 9 708,3 тис. гривень.

2.1.2. Зниження показників Балансу внаслідок недостовірного визначення ліквідаційної вартості амортизованих основних засобів, що продовжують використовуватися

Аудитом встановлено, що Верховний Суд **не ухвалював** рішення щодо переоцінки повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися, до їх справедливої вартості, хоча можливість такої переоцінки передбачена пунктом 3 розділу III НП(С)БОДС 121. За поясненнями Верховного Суду, така переоцінка не здійснюється з метою недопущення додаткових витрат, пов'язаних із залученням суб'єктів оціночної діяльності.

Водночас встановлено, що Верховним Судом для повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися, визначається ліквідаційна вартість. При цьому для таких об'єктів її встановлюють у формальному розмірі 1 гривня.

Станом на 31.12.2025 на субрахунку 1014 «Машини та обладнання» Плану рахунків обліковуються 1952 одиниці основних засобів із залишковою вартістю 1 грн, а на субрахунку 1015 «Транспортні засоби» — 59 транспортних засобів із залишковою вартістю 1 грн та один транспортний засіб із нульовою залишковою вартістю².

² Зазначений транспортний засіб повністю амортизований у 2025 році, ліквідаційна вартість щодо нього буде визначена у 2026 році.

При цьому встановлення ліквідаційної вартості у розмірі 1 грн, зокрема для транспортного засобу, не відповідає економічній суті ліквідаційної вартості, визначеній НП(С)БОДС 121, та не відображає очікуваної вартості активу, що може бути отримана установою від його вибуття після завершення строку його корисного використання.

Крім того, внутрішніми нормативними документами Верховного Суду не врегульовані порядок і критерії встановлення ліквідаційної вартості основних засобів, а також алгоритм визначення її розміру комісією установи. Як наслідок, балансова вартість активів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності є **заниженою**.

Вплив на фінансову та бюджетну звітність

У зв'язку із заниженням ліквідаційної вартості амортизованих основних засобів, що продовжують використовуватися, занижені **показники** розділу I активу «Нефінансові активи» та розділу I пасиву «Внесений капітал» Балансу на 01.01.2026.

2.1.3. Неправильне визнання об'єктів основних засобів

Під час аудиту встановлено факт відображення в бухгалтерському обліку Верховного Суду трьох окремо розташованих і конструктивно відокремлених будівель, позначених літерами «А» (Кловський палац)³, «Л» (допоміжний будинок)⁴ та «П» (допоміжний будинок)⁵, як одного інвентарного об'єкта основних засобів — Кловського палацу за адресою: м. Київ, вул. Пилипа Орлика, 8 (первісна вартість — 143183,7 тис. грн, загальна площа — 4803,3 кв. м).

Кловський палац літера «А» є пам'яткою архітектури національного значення⁶, тобто має необмежений строк корисного використання та, відповідно, не підлягає амортизації. При цьому будівлі літера «Л»⁷ та літера «П»⁸ не віднесені до пам'яток культурної спадщини, а є окремими об'єктами основних засобів із визначеним строком корисного використання, на які нараховується амортизація.

Відповідно до вимог пункту 11 розділу II НП(С)БОДС 121 облік основних засобів, які мають різні строки корисного використання (експлуатації), різний потенціал корисності та потребують застосування різних підходів до амортизації, має вестися окремо.

³ Загальною площею 4584,8 кв. м.

⁴ Загальною площею 63,8 кв. м.

⁵ Загальною площею 154,7 кв. м.

⁶ Пам'ятку внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2025 року № 1414 «Про внесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України»).

⁷ Використовується для розміщення Служби управління державним майном Верховного Суду.

⁸ Використовується для розміщення водіїв ДП «ДЕО».

Таким чином, відображення в бухгалтерському обліку окремих будівель як одного інвентарного об'єкта основних засобів не забезпечує належної ідентифікації об'єктів нерухомого майна, що призвело до недотримання пунктів 1 та 11 розділу II НП(С)БОДС 121, а також пункту 3 розділу I та пункту 9 розділу III Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору.

Надані рекомендації

Верховному Суду:

- ухвалити управлінське рішення щодо нарахованого зносу (амортизації) за об'єктом основних засобів «Будівля літера «А» проспект Повітряних Сил, 28» з урахуванням вимог НП(С)БОДС 121 (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року);
- визначити порядок та критерії встановлення ліквідаційної вартості основних засобів, а також забезпечити перегляд ліквідаційної вартості амортизованих об'єктів, що продовжують використовуватися (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року);
- забезпечити ведення окремого бухгалтерського обліку будівель, що мають різні строки корисного використання (експлуатації), різний потенціал корисності та потребують застосування різних підходів до амортизації, зокрема будівель, які наразі обліковуються як один об'єкт основних засобів, — Кловський палац (літери «А», «Л», «П») за адресою: м. Київ, вул. Пилипа Орлика, 8 (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року).

2.2. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Встановлено завищення активів Балансу на суму 3 024,4 тис. грн унаслідок недостатнього контролю з боку ліквідаційної комісії ВССУ за своєчасністю списання безнадійної дебіторської заборгованості.

Зокрема, аудитом встановлено, що у складі активів Балансу обліковується дебіторська заборгованість ВССУ у сумі **3 000,0 тис. гривень**.

***Довідково.** Зазначена заборгованість виникла за договором відповідального зберігання, укладеним 30.03.2012 між ВССУ та ТОВ ВП «Побутрембудматеріали», щодо арматурних каркасів КР-1 та КР-2 у кількості 236 штук для буронабивних паль підпірної стіни на об'єкті «Комплекс споруд по вул. Пилипа Орлика, 8 у Печерському районі м. Києва» у зв'язку з їх викраденням.*

У зв'язку з порушенням умов договору Господарський суд м. Києва у травні 2023 року⁹ задовольнив позов ВССУ щодо стягнення збитків із ТОВ ВП «Побутрембудматеріали», однак за результатами апеляційного перегляду у травні 2024 року в задоволенні позову ВССУ було відмовлено¹⁰. Касаційна скарга не подавалася. Кримінальне провадження щодо факту викрадення арматурних каркасів закрито у липні 2025 року у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення¹¹.

Таким чином, на дату складання фінансової звітності були відсутні **підтверджені підстави для очікування погашення зазначеної заборгованості, що свідчить про наявність ознак її безнадійності**. Відповідно до пункту 3.5 Порядку № 372 така дебіторська заборгованість підлягає **списанню** на підставі рішення керівника установи з відображенням змін результатів виконання кошторису, а також одночасним її відображенням на позабалансовому рахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів» та **розкриттям інформації** у рядку 1371 розділу XIII «Розшифрування позабалансових рахунків» Приміток до фінансової звітності (форма № 5-дс).

На позабалансовому рахунку така заборгованість має обліковуватися протягом трьох років для спостереження за можливістю її стягнення з боржника, після чого підлягає остаточному списанню.

Звернення Верховного Суду¹² до голови ліквідаційної комісії ВССУ щодо її стягнення або списання залишалися без належного реагування.

Вплив на фінансову та бюджетну звітність

Станом на 31.12.2025 у фінансовій та бюджетній звітності допущене завищення показників на загальну суму **3024,4 тис. грн**, зокрема:

- у рядках «Інша поточна дебіторська заборгованість» активу та «Фінансовий результат» пасиву Балансу;
- у Примітках до фінансової звітності (форма № 5-дс) — показників розділу VII «Дебіторська заборгованість» на 3024,4 тис. грн та розділу X «Нестачі і втрати активів» на 3000,0 тис. грн;
- показників бюджетної звітності, а саме Звіту про заборгованість за бюджетними коштами (форма № 7-д), за спеціальним фондом на 3000,0 тис. грн та загальним фондом — 24,4 тис. гривень.

⁹ Рішення від 16.05.2023 у справі № 910/1786/23.

¹⁰ Постанова Північного апеляційного господарського суду від 14.03.2024.

¹¹ Постанова Оболонського управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві Національної поліції України від 02.07.2025 (кримінальне провадження № 12015100050006972).

¹² Листи від 18.02.2025 № 672/0/2-25 та від 17.03.2026 № 1033/0/2-26.

Крім того, у Примітках до фінансової звітності (форма № 5-дс) безпідставно зазначено: матеріали щодо простроченої дебіторської заборгованості у сумі 3000,0 тис. грн передано до суду, ведеться позовна робота, крадіжку матеріальних цінностей віднесено на винних осіб. **Це призвело до недостовірного розкриття інформації у фінансовій звітності.**

Довідково. Заборгованість у сумі 24,4 тис. грн списана ВССУ у I кварталі 2026 року.

Надані рекомендації

Верховному Суду вжити заходів для забезпечення списання ліквідаційною комісією ВССУ дебіторської заборгованості в сумі 3000,0 тис. грн на позабалансовий облік (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року).

2.3. ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНШИХ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ТА НЕОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Встановлено, що операції зі списання основних засобів у бухгалтерському обліку в загальній сумі **141,8 тис. грн** відображено на субрахунку 8411 «Інші витрати за обмінними операціями» відповідно до пункту 1.31 Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку. Водночас у фінансовій звітності зазначені витрати включено до складу інших витрат за необмінними операціями, що не відповідає даним бухгалтерського обліку, зокрема показникам реєстру бухгалтерського обліку книги «Журнал-Головна».

Вплив на фінансову та бюджетну звітність

У фінансовій звітності за 2025 рік, а саме у Звіті про фінансові результати (форма № 2-дс), Звіті про рух грошових коштів (форма № 3-дс) та розділі IX «Доходи та витрати» Приміток до річної фінансової звітності за 2025 рік (форма № 5-дс), допущено неправильне відображення показників на суму 141,8 тис. грн: занижено «Інші витрати за обмінними операціями» та, відповідно, завищено «Інші витрати за необмінними операціями». Також у Звіті про фінансові результати (форма № 2-дс) занижено статтю «Інші витрати» розділу IV «Елементи витрат за обмінними операціями».

Надані рекомендації

Верховному Суду забезпечити належний контроль за відповідністю показників фінансової звітності даним реєстрів бухгалтерського обліку (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року).

2.4. ОБЛІК ІНШИХ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Встановлено, що на 31.12.2025 у бухгалтерському обліку ВСУ, який перебуває у стані припинення, обліковувалися інші поточні зобов'язання щодо виплати депонованої заробітної плати на загальну суму 1830,9 тис. гривень. При цьому до складу зазначеної суми включено заборгованість у розмірі 51,9 тис. грн, яка утворилася внаслідок арифметичних помилок, а також через наявність депонованої заробітної плати померлих осіб. За поясненнями голови комісії з припинення ВСУ, ці кошти підлягають перерахуванню до державного бюджету. Водночас на 31.12.2025 відповідні коригування щодо списання зобов'язань на вказану суму в бухгалтерському обліку не проведені.

Довідково. Станом на 01.05.2026 заборгованість із депонованої заробітної плати погашено на суму 1613,6 тис. грн, водночас зобов'язання в сумі 51,9 тис. грн не списано.

Вплив на фінансову та бюджетну звітність

Станом на 01.01.2025 та 31.12.2025 на суму **51,9 тис. грн** завищено показники:

- фінансової звітності: статей «Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фонду в національній валюті, у тому числі в казначействі» активу та «Інші поточні зобов'язання» пасиву Балансу; розділу VI «Зобов'язання» Приміток до фінансової звітності (форма № 5-дс);
- бюджетної звітності: Довідки про дебіторську та кредиторську заборгованість за операціями, які не відображаються у формі № 7д, № 7м «Звіт про заборгованість за бюджетними коштами».

Надані рекомендації

Верховному Суду вжити заходів для забезпечення коригування інших поточних зобов'язань за виплатами депонованої заробітної плати Верховного Суду України (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року).

2.5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ НЕУЗГОДЖЕНОСТІ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Фінансова звітність Верховного Суду включає не всі видатки за КПКВК 0551010

Так, до складу фінансової звітності Верховного Суду як головного розпорядника включено показники Верховного Суду та судів, що перебувають у стадії припинення / ліквідації (ВСУ, ВССУ, ВАСУ, ВГСУ), які є розпорядниками бюджетних коштів.

Водночас зведена бюджетна звітність¹³ додатково включає видатки одержувача бюджетних коштів — ДП «ДЕО», здійснені за рахунок поточних (КЕКВ 2610) і капітальних трансфертів (КЕКВ 3210) спеціального фонду державного бюджету. Однак бюджетні асигнування та відповідні витрати у вигляді трансфертів, які спрямовані за розподілом асигнувань державному підприємству, що належить до сфери управління Верховного Суду, у загальній сумі **75 635,7 тис. грн** не відображені у зведеній фінансовій звітності.

Це зумовлене нормативною неврегульованістю Міністерством фінансів України питання щодо порядку відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності головного розпорядника бюджетних коштів таких трансфертів, які відповідно до НП(С)БОДС 135 належать до витрат за необмінними операціями.

Нерозкриття інформації про виплати працівникам при звільненні

У 2025 році Верховним Судом здійснювалися виплати працівникам при звільненні у сумі 13377,2 тис. грн (вихідна допомога — 7304,0 тис. грн; компенсація за невикористані відпустки — 6073,2 тис. грн), інформацію про які відповідно до вимог пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 132 слід наводити у Примітках до річної фінансової звітності (форма № 5-дс). Водночас ця форма фінансової звітності не містить розділу для внесення такої інформації. Отже, розкриття інформації про суми виплати працівникам при звільненні не здійснене, що суперечить вимогам пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 132.

Рекомендації щодо необхідності нормативного врегулювання Міністерством фінансів України зазначених питань неодноразово надавалися у звітах Рахункової палати, зокрема у Звіті про результати фінансового аудиту Вищого антикорупційного суду (затвердженому рішенням Рахункової палати від 27.05.2025 № 13-2) та Звіті про результати фінансового аудиту Міністерства молоді та спорту України (затвердженому рішенням Рахункової палати від 09.12.2025 № 30-1).

¹³ Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (форма № 4-Зд).

Надані рекомендації

Міністерству фінансів України:

- врегулювати порядок відображення у фінансовій звітності головного розпорядника бюджетних коштів асигнувань, перерахованих у вигляді трансфертів одержувачам, що належать до сфери його управління (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року);
- внести зміни до типової форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 2017 року № 977, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2017 року за № 1539/31407, передбачивши окремий розділ для розкриття інформації про виплати працівникам відповідно до вимог НП(С)БОДС 132 (розділ IV) (термін виконання — до 01 жовтня 2026 року).

2.6. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Бухгалтерський облік у Верховному Суді ведеться з використанням системи «IS-pro», яка, однак, не забезпечує автоматичного формування фінансової звітності через нездійснення відповідних налаштувань та інтеграції із системою «Є-звітність». Як наслідок, показники фінансової звітності формуються на підставі даних реєстрів бухгалтерського обліку та в ручному режимі переносяться до системи «Є-звітність».

Поєднання автоматизованої обробки даних бухгалтерського обліку та ручного внесення показників створює ризики виникнення технічних помилок, некоректного відображення показників фінансової звітності, порушення узгодженості між реєстрами бухгалтерського обліку та фінансовою звітністю, несвоєчасного виявлення помилок і можливих викривлень, а також потребує додаткових витрат ресурсів на здійснення контролю.

Надані рекомендації

Верховному Суду забезпечити налаштування системи «IS-pro» для автоматизованого формування фінансової звітності (термін виконання — до 31 грудня 2026 року).

3. ІНШІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

3.1. ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

3.1.1. Оформлення права користування земельними ділянками

Верховним Судом не оформлене право постійного користування трьома земельними ділянками, на яких розташовані його будівлі та споруди.

При цьому щодо двох земельних ділянок Верховним Судом здійснюються заходи з оформлення правовстановлюючих документів, які не завершені через зволікання з боку Київської міської ради¹⁴.

Щодо третьої земельної ділянки за адресою: м. Київ, вул. Князів Острозьких, 8, на якій розміщене приміщення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, питання оформлення права користування, за інформацією Верховного Суду, буде вирішене після завершення процедури передачі нерухомого майна відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2022 № 142-р.

Неоформлене право користування земельними ділянками, які фактично перебувають у розпорядженні Верховного Суду, не дає можливості оприбуткувати їх у бухгалтерському обліку як активи.

¹⁴ Земельна ділянка площею 0,6636 га за адресою: м. Київ, вул. Голосіївська, 9, на якій розташовані гаражі (з травня 2024 року на розгляді Київської міської ради перебуває проєкт рішення про надання Верховному Суду зазначеної земельної ділянки у постійне користування). Земельна ділянка площею 5,0291 га за адресою: м. Київ, вул. Повітряних Сил, 28, на якій розташований громадський будинок з господарськими (допоміжними) будівлями та спорудами (будівлі літ. «1А», «1Б», «1В», «1Г») загальною площею 27470,8 кв. м. (проєкт землеустрою щодо відведення зазначеної земельної ділянки 14.11.2025 направлено до Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) для підготовки та подальшого прийняття Київською міською радою рішення про надання земельної ділянки у постійне користування Верховному Суду).

3.1.2. Наявність у державних реєстрах відомостей щодо права власності Верховного Суду та ВСУ на активи, що фактично передані до сфери управління інших юридичних осіб та списані у бухгалтерському обліку

За даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у власності Верховного Суду перебувають дві земельні ділянки, будівлі та споруди, які передані у травні 2024 року відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.03.2024 № 218-р («Для службового користування»).

За даними державних реєстрів ВСУ, який перебуває у стані припинення, належать:

- 18 транспортних засобів, які у 2022 році передані для потреб Збройних Сил України відповідно до Закону України від 17 травня 2012 року № 4765-VI «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану».

Довідково. У квітні 2026 року головою комісії з припинення діяльності ВСУ надіслано листи¹⁵ Міністерству оборони України щодо приведення у відповідність реєстраційних даних у Єдиному державному реєстрі транспортних засобів;

- трикімнатна квартира в м. Києві (загальною площею 114,4 кв. м), яка передана з державної у комунальну власність територіальної громади міста Києва¹⁶. Водночас державна реєстрація права комунальної власності на квартиру не проведена. За інформацією Дарницької районної в м. Києві державної адміністрації, квартира в подальшому приватизована, у зв'язку з чим вона вибула зі сфери її управління.

3.1.3. Аудитом встановлено факти невикористання окремих об'єктів державного майна, що перебувають у сфері управління Верховного Суду, зокрема:

- за адресою: м. Київ, вул. Князів Острозьких, 8 — нежитлові приміщення № 1, № 11, № 13, № 14 корпусу № 3 літера «Б» (3 та 4 поверхи) загальною площею 5292 кв. м¹⁷, які перебувають у незадовільному технічному стані та є непридатними для експлуатації;

¹⁵ Від 08.04.2026 № 04/0/2-26 та від 30.04.2026 № 71/0/2-26.

¹⁶ Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) від 07.05.2013 № 671.

¹⁷ Первісна вартість — 1 658,4 тис. грн, залишкова — 80,3 тис. гривень.

- на перетині бульвару Миколи Міхновського та вул. Старонаводницької — земельна ділянка площею 4,299 га¹⁸, на якій розташований законсервований з 2018 року об'єкт незавершеного будівництва — підпірна стіна¹⁹;
- три легкові автомобілі²⁰, передані в оперативне управління ДП «ДЕО», які потребують ремонту.

Такі об'єкти державного майна не відповідають критеріям визнання активів у розумінні НП(С)БОДС 101²¹, оскільки не використовуються, а отже, не приносять економічної вигоди та не мають потенціалу корисності.

Надані рекомендації

Верховному Суду:

- ухвалити управлінські рішення щодо подальшого використання, відновлення, передачі або відчуження майна, що не використовується, з метою недопущення його фізичного та морального знецінення (термін виконання — не пізніше, ніж через рік із дня припинення чи скасування воєнного стану на території України);
- вжити заходів щодо приведення у відповідність відомостей державних реєстрів про право власності на активи, фактично передані до сфери управління інших юридичних осіб (термін виконання — 31 грудня 2026 року).

3.2. ВІДКОРИГОВАНІ ТА НЕВІДКОРИГОВАНІ ПОМИЛКИ

Під час здійснення аудиту Верховного Суду відкориговано помилки на загальну суму **181,8 тис. грн**, а саме:

- Верховним Судом проведено інвентаризацію та на підставі незалежної оцінки майна 25.05.2026 оприбутковано в бухгалтерському обліку металевий ангар за справедливою вартістю **157,4 тис. грн**;
- ВССУ у I кварталі 2026 року списано прострочену безнадійну дебіторську заборгованість у сумі **24,4 тис. грн**, виконавче провадження щодо стягнення якої завершено ще у квітні 2024 року;

¹⁸ Первісна та залишкова вартість — 49 140,9 тис. гривень.

¹⁹ Вартістю 65 590,8 тис. гривень.

²⁰ Первісна вартість — 430,9 тис. грн, залишкова — 3 гривні.

²¹ Відповідно до пункту 4 розділу V НП(С)БОДС 101 актив відображається в Балансі за умови, що оцінка його може бути достовірно визначена й очікується отримання в майбутньому економічних вигід та потенціалу корисності, пов'язаних з його використанням.

- Верховним Судом 18.05.2026 перенесено обліковану заборгованість за попередньою оплатою з рахунка 2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість» Плану рахунків на рахунок 2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги».

Невідкоригованими на момент завершення аудиту залишилися помилки на загальну суму **67 659,1 тис. гривень**. Детальна інформація щодо відкоригованих та невідкоригованих помилок наведена у додатку 2.

3.3. ОБСЯГ КОШТІВ ТА АКТИВІВ, ОХОПЛЕНИХ АУДИТОМ

Обсяг охоплених аудитом коштів (касові видатки) за бюджетною програмою КПКВК 0551010 становить 2 248 026,3 тис. грн, обсяг активів (валюта балансу) на 01.01.2026 — 1 370 259,6 тис. гривень.

Фінансова звітність Верховного Суду охоплює звітність самого Верховного Суду, а також його розпорядників бюджетних коштів — судів, що ліквідуються (ВССУ, ВАСУ, ВГСУ), і ВСУ, що припиняє діяльність.

Фінансовий аудит Верховного Суду Рахунковою палатою проводиться вперше.

Член Рахункової палати

Кирило КЛИМЕНКО

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АС «Є-Звітність»	Автоматизована система подання електронної звітності «Є-Звітність»
Баланс	Баланс на 31 грудня 2025 року Верховного Суду (зведений звіт), форма № 1-дс (додаток 1 до Стандарту 101)
ВСУ	Верховний Суд України
ВССУ	Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
ВАСУ	Вищий адміністративний суд України
ВГСУ	Вищий господарський суд України
ДП «ДЕО»	Державне підприємство «Дирекція з експлуатації та обслуговування»
Закон № 996	Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
КПКВК 0551010	Бюджетна програма за КПКВК 0551010 «Здійснення правосуддя Верховним Судом»
Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11
НП(С)БОДС 101	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2009 року № 1541, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 січня 2010 року за № 103/17398
НП(С)БОДС 121	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» (зі змінами), затверджене наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за № 1017/18312
НП(С)БОДС 132	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2011 року № 1798, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26 січня 2012 року за № 121/20434
План рахунків	План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 2013 року № 1203, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 січня 2014 року за № 161/24938
Положення про організацію бухгалтерського обліку	Положення про організацію бухгалтерського обліку у Верховному Суді, затверджене наказом керівника Апарату Верховного Суду від 25.04.2024 № 85 (зі змінами від 04.11.2025 № 109)
Порядок № 44	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24 січня 2012 року № 44, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09 лютого 2012 року за № 196/20509

Продовження додатка 1

Порядок № 307	Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 28 лютого 2017 року № 307, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 березня 2017 року за № 384/30252
Порядок № 372	Порядок затвердження бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 02 квітня 2014 року № 372, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 року за № 426/25203
Порядок № 419	Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419
Порядок застосування Плану рахунків	Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2015 року № 1219, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 року за № 85/28215
Розпорядження № 142-р	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2022 № 142-р «Про деякі питання переміщення казенного підприємства спеціального приладобудування «Арсенал» та забезпечення належними приміщеннями Верховного Суду»
Система «IS-pro»	Комплексна система автоматизації підприємства «IS-pro»
Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку	Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2015 року № 1219, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 року за № 85/28215
Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс)	Типова форма фінансової звітності № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності», затверджена наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 2017 року № 977, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2017 року за № 1539/31407
ISSAI	Міжнародні стандарти вищих органів аудиту
ISSAI 200	ISSAI 200 «Принципи фінансового аудиту»
ISSAI 2000	ISSAI 2000 «Застосування стандартів фінансового аудиту»

Перелік відкоригованих та невідкоригованих помилок

Сфера	Опис помилки	Коригування
Відкориговані помилки		
Нефінансові активи — Основні засоби	Через недостатній контроль та неналежне проведення Верховним Судом інвентаризації активів у бухгалтерському обліку станом на 31.12.2025 не оприбутковано металевий ангар, розташований на його території, вартістю 157,4 тис. гривень	Верховним Судом відповідно до бухгалтерської довідки від 25.05.2026 оприбутковано металевий ангар вартістю 157,4 тис. грн (Дебет 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі» та Кредит 5111 «Внесений капітал розпорядникам бюджетних коштів»; Дебет 1013 «Будівлі, споруди та передавальні пристрої» та Кредит 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі»)
Фінансові активи — Поточна дебіторська заборгованість	У складі іншої поточної дебіторської заборгованості Верховного Суду станом на 31.12.2025 обліковувалася дебіторська заборгованість ВССУ у сумі 24,4 тис. грн , яка виникла у 2016 році внаслідок надмірної виплати відпускних при перерахунку днів відпустки під час звільнення працівника. Незважаючи на наявність підстав щодо неможливості її погашення, питання списання в установленому порядку не вирішене	ВССУ відповідно до бухгалтерської довідки до меморіального ордеру № 5 за березень 2026 року списано дебіторську заборгованість на суму 24,4 тис. грн (Дебет 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та Кредит 6511 «Розрахунки із заробітної плати»; Дебет 071 «Списана дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів»)
	Верховним Судом облік розрахунків із постачальниками та підрядниками у разі здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг здійснювався на субрахунку 2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість» замість субрахунка 2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», що суперечить Порядку застосування Плану рахунків, а також Робочому плану субрахунків Верховного Суду (додаток 6 до Положення про організацію бухгалтерського обліку), яким для обліку розрахунків за виданими авансами передбачено аналітичні рахунки 2113/01 та 2113/02	Верховний Суд бухгалтерською довідкою від 18.05.2026 вніс відповідні коригування за операціями 2026 року, а саме переніс обліковану заборгованість за попередньою оплатою: Дебет 2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», Кредит 2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»
Загальна сума відкоригованих помилок	181,8 тис. гривень	

Продовження додатка 2

Сфера	Опис помилки	Коригування
Невідкориговані помилки		
Нефінансові активи — Основні засоби	Верховним Судом всупереч вимогам пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121 нараховується амортизація на об'єкт основних засобів «Будівля літера «ІА» проспект Повітряних Сил, 28», що є пам'яткою історії місцевого значення та належить до об'єктів культурної спадщини, які підлягають внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Як наслідок, завищено суму накопиченого зносу на 64 465,4 тис. грн та, відповідно, занижено балансову вартість основних засобів. Крім того, завищені видатки на суму нарахованої у 2025 році амортизації 9708,3 тис. грн на цей об'єкт	Ухвалити управлінське рішення щодо нарахованого зносу (амортизації) за об'єктом основних засобів «Будівля літера «ІА» проспект Повітряних Сил, 28» з урахуванням вимог НП(С)БОДС 121
Фінансові активи — Поточна дебіторська заборгованість	У складі іншої поточної дебіторської заборгованості Верховного Суду обліковується дебіторська заборгованість ВССУ, що перебуває у стадії ліквідації, у сумі 3 000,0 тис. грн , яка виникла у 2012 році за договором відповідального зберігання арматурних виробів. Ця заборгованість є безнадійною та підлягає списанню	Вжити заходів для забезпечення списання ліквідаційною комісією ВССУ дебіторської заборгованості в сумі 3000,0 тис. грн на позабалансовий облік
Зобов'язання — Інші поточні зобов'язання	У складі інших поточних зобов'язань Верховного Суду безпідставно обліковується заборгованість ВСУ, що перебуває у стадії припинення, щодо виплати депонованої заробітної плати у розмірі 51,9 тис. грн , що підлягає перерахуванню до державного бюджету (арифметичні помилки, депонована заробітна плата померлих осіб). Це призвело до завищення показників поточних зобов'язань та грошових коштів	Вжити заходів для забезпечення коригування інших поточних зобов'язань за виплатами депонованої заробітної плати ВСУ
Витрати за обмінними операціями	Операції зі списання залишкової вартості основних засобів у сумі 141,8 тис. грн неправильно включені у фінансовій звітності за 2025 рік до складу «Інших витрат за необмінними операціями», а не «Інших витрат за обмінними операціями», що не відповідало даним бухгалтерського обліку (субрахунок 8411 «Інші витрати за обмінними операціями»)	Забезпечити належний контроль за відповідністю показників фінансової звітності даним регістрів бухгалтерського обліку
Загальна сума невідкоригованих помилок	67 659,1 тис. гривень	

Довідка про результати розгляду зауважень до проєкту Звіту про результати фінансового аудиту Верховного Суду

№ з/п	Положення проєкту звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
1	<p>Абзац 8, сторінка 5: «У порушення вимог пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121, яким передбачено, що пам'ятки культурної спадщини національного або місцевого значення, які внесені (підлягають внесенню) до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, не підлягають амортизації, Верховним Судом здійснюється нарахування амортизації на об'єкт основних засобів «Будівля, літ. «1А», просп. Повітряних Сил, 28», що є пам'яткою історії місцевого значення»²².</p> <p>Абзац 9, сторінка 5: «Відповідно до термінології, визначеної статтею 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини», визначальною ознакою пам'ятки культурної спадщини є її культурна цінність. Для таких об'єктів не встановлюється строк корисного використання у розумінні, застосованому до звичайних об'єктів нерухомоті, тому амортизація на них не нараховується. Згідно зі статтею 4 Закону № 996 одним із принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є превалювання сутності над формою — операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.</p>	<p>Спираючись на цю інформацію Рахункова палата робить висновок про те, що зазначений об'єкт основних засобів належить до об'єктів культурної спадщини, що підлягають внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, і відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року № 1202, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за № 1017/18312 (далі — НП(С)БОДС 121), не підлягає амортизації, та, у зв'язку із цим, зазначає про значні викривлення фінансової звітності через заниження вартості необоротних матеріальних активів Верховного Суду.</p> <p>З цією кваліфікацією з боку Рахункової палати порушення Верховним Судом порядку ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності у цій частині погодитися не можна, насамперед з огляду на недосконалість положень чинних нормативно-правових актів та сукупності об'єктивних фактів щодо зазначеного об'єкта.</p> <p>Так, Закон України від 08 червня 2000 року № 1805-III «Про охорону культурної спадщини» (далі — Закон) та Порядок обліку об'єктів культурної спадщини, затверджений наказом Міністерства культури України від 11 березня 2013 року № 158, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2013 року за № 528/23060 (далі — Порядок № 158), не містять визначення такого терміну як «пам'ятка культурної спадщини національного або місцевого значення, яка підлягає внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» та, у свою чергу, не визначають документа, який підтверджує факт належності до такої категорії пам'яток і, відповідно, який би слугував у даному випадку первинним документом у цілях бухгалтерського обліку.</p>	<p>Не враховано</p>	<p>Верховний Суд обґрунтовує свою позицію тим, що законодавство не містить визначення терміна «пам'ятка культурної спадщини національного або місцевого значення, яка підлягає внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», не визначає документа, який підтверджує належність об'єкта до такої категорії пам'яток, а також допускає можливість як внесення, так і невнесення об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (далі — Реєстр). У зв'язку з цим Верховний Суд вважає, що немає правових підстав для припинення нарахування амортизації на зазначений об'єкт та перегляду встановленого строку його корисного використання.</p> <p>Разом з тим наведені доводи не спростовують встановлених під час аудиту фактів та ґрунтуються переважно на альтернативному тлумаченні положень НП(С)БОДС 121. Під час аудиту отримано офіційні відповіді Міністерства культури України та Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі — КМДА), які підтверджують статус зазначеної будівлі як пам'ятки культурної спадщини місцевого значення.</p> <p>Так, Міністерство культури України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, листом від 12.05.2026 № 05/117/2556-26 повідомило, що меморіальний будинок — артилерійське інженерне училище ім. С. М. Кірова, в якому навчався Герой Радянського Союзу І. Д. Черняхівський, «перебуває на державному обліку відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом, як пам'ятка історії ... і відповідно до абзацу шостого статті 1 Закону є пам'яткою місцевого значення».</p>

²² Рішенням виконавчого комітету Київської міської ради депутатів трудящих від 27 січня 1970 року № 159 меморіальний будинок — артилерійське інженерне училище ім. С. М. Кірова занесено до переліку пам'яток історії місцевого значення та включено до інформаційного зведеного переліку об'єктів культурної спадщини Солом'янського району під номером 47. Охоронний договір на пам'ятку культурної спадщини за адресою: проспект Повітрофлотський, 28, м. Київ, укладено 16.11.2018 за № 3888 між Верховним Судом та Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

<p>Абзац 2, сторінка 6: «Станом на дату проведення аудиту Міністерство культури України очікує подання Департаментом скоригованої документації щодо зазначеного об'єкта для включення його до Державного реєстру нерухомих пам'яток України»</p> <p>«Абзац 4, сторінка 6: «Водночас у бухгалтерському обліку Верховного Суду наявні ще дві пам'ятки культурної спадщини, одна з яких має статус пам'ятки національного значення, інша — місцевого значення, на які Верховний Суд амортизацію не нараховує. Це свідчить про незабезпечення єдиного підходу та непослідовне застосування Верховним Судом положень НП(С)БОДС 121 у частині нарахування амортизації на такі об'єкти основних засобів.»</p>	<p>Пам'яткою культурної спадщини (далі — пам'ятка) відповідно до статті 1 Закону є об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, або об'єкт культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, до вирішення питання про включення (невключення) об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.</p> <p>Законодавство про охорону культурної спадщини передбачає можливість як включення, так і не включення об'єкта культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до радянського законодавства, до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (далі — Реєстр), і визначає послідовну процедуру для цього.</p> <p>Так, частиною першою статті 13 Закону передбачено, що об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Реєстру за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки.</p> <p>Відповідно до частини четвертої цієї статті не підлягають державній реєстрації шойно виявлені об'єкти культурної спадщини та пам'ятки, які взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, які:</p> <ul style="list-style-type: none"> є символікою комуністичного тоталітарного режиму відповідно до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»; є символікою російської імперської політики відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів»; написи та зображення на яких не приведено у відповідність із вимогами статті 4 Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років». <p>Згідно з частиною п'ятою статті 13 Закону об'єкт не підлягає державній реєстрації до вирішення питання про його відповідність/невідповідність вимогам частини четвертої цієї статті. Рішення про занесення/незанесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру ухвалюється на підставі висновку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, з урахуванням рекомендацій Українського інституту національної пам'яті.</p> <p>Стаття 14 Закону визначає порядок занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього.</p>	<p>Аналогічна інформація наведена у листі Департаменту охорони культурної спадщини КМДА від 06.05.2026 № 066/2702, яким підтверджено, що зазначений об'єкт рішенням виконавчого комітету Київської міської ради депутатів трудящих від 27.01.1970 № 159 занесений до переліку пам'яток історії місцевого значення.</p> <p>Додатковим підтвердженням охоронного статусу будівлі є укладений між Верховним Судом та Департаментом охорони культурної спадщини КМДА охоронний договір від 16.11.2018 № 3888 щодо зазначеного об'єкта.</p> <p>Відповідно до абзацу шостого статті 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини» пам'яткою є, зокрема, об'єкт культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, до вирішення питання про включення (невключення) такого об'єкта до Реєстру.</p> <p>Наразі, як це також підтверджує Верховний Суд, питання про включення (невключення) цього об'єкта до Реєстру не вирішене.</p> <p>Крім того, пунктом 3 розділу X «Прикінцеві положення» Закону України «Про охорону культурної спадщини» встановлено, що об'єкти, включені до списків (переліків) пам'яток історії та культури відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, визнаються пам'ятками відповідно до цього Закону.</p> <p>Таким чином, сама по собі відсутність відомостей про об'єкт у Реєстрі не свідчить про відсутність у нього статусу пам'ятки культурної спадщини та не припиняє такого статусу.</p> <p>Аудитом також встановлено, що орган охорони культурної спадщини неодноразово ініціював внесення зазначеного об'єкта до Реєстру. Зокрема, відповідні подання направлялися до Міністерства культури України у 2019, 2021 та 2024 роках.</p> <p>При цьому Міністерство культури України повідомило, що рішення щодо занесення зазначеної пам'ятки до Реєстру станом на дату надання відповіді не прийнято у зв'язку з ненадходженням документів, необхідних для коригування відомостей про пам'ятку.</p> <p>У листі Департаменту охорони культурної спадщини КМДА від 29.05.2026 № 066/2978 також зазначено, що об'єкт включено до переліку пам'яток, які пропонуються до внесення до Реєстру з уточненою назвою та видом як пам'ятка історії та архітектури, а також повідомлено про доручення щодо розроблення відповідної облікової документації.</p>
--	---	--

		<p>Згідно з частиною першою цієї статті занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього (вилучення з Реєстру, зміна категорії пам'ятки) щодо пам'яток місцевого значення провадиться рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, за поданням відповідних органів охорони культурної спадщини, протягом одного місяця з дня одержання подання.</p> <p>Об'єкт культурної спадщини відповідно до частини другої статті 14 Закону до вирішення питання про його реєстрацію як пам'ятки вноситься до Переліку об'єктів культурної спадщини і набуває правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини, про що відповідний орган охорони культурної спадщини в письмовій формі повідомляє власника цього об'єкта або уповноважений ним орган (особу).</p> <p>Про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органи охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у 30-денний строк рекомендованим листом з повідомленням про вручення направляють власнику цього об'єкта або уповноваженому ним органу (особі) письмове повідомлення.</p> <p>Станом на дату формування цих зауважень та пропозицій до проєкту Звіту Верховний Суд не отримувал від Департаменту письмового повідомлення про занесення будівлі як об'єкта культурної спадщини до Переліку і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини, як це передбачено Законом і Порядком № 158.</p> <p>Одночасно з аналізу норм Закону і Порядку № 158 вбачається, що факти занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку і наявність відповідного подання уповноваженого органу (Департаменту) до Міністерства культури України, можуть слугувати лише підтвердженням факту набуття об'єктом культурної спадщини статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини.</p> <p>У свою чергу, навіть наявність такого статусу (про що Верховному Суду як балансоутримувачу будівлі не було повідомлено у встановленому законодавством порядку) не може слугувати правовою підставою для висновку про належність зазначеній будівлі до пам'яток культурної спадщини, що підлягають внесенню до Реєстру, оскільки наведеними вище нормативно-правовими актами передбачений подальший розгляд подання уповноваженого органу (Департаменту) та інших наданих ним документів Експертною комісією з питань обліку об'єктів культурної спадщини при Міністерстві культури України (далі — Експертна комісія).</p>	<p>Отже, наявні в матеріалах аудиту документи підтверджують:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ перебування будівлі на державному обліку як пам'ятки місцевого значення; ▪ чинність її охоронного статусу; ▪ визнання компетентними органами її історичної та культурної цінності; ▪ здійснення процедури внесення об'єкта до Реєстру. <p>Крім того, під час аудиту встановлено, що у бухгалтерському обліку Верховного Суду обліковуються ще дві пам'ятки культурної спадщини, одна з яких має статус пам'ятки національного значення, інша — пам'ятки місцевого значення.</p> <p>При цьому Верховний Суд не нараховує амортизацію на зазначені об'єкти. Водночас встановлено, що амортизація на них не нараховувалася і до прийняття рішень про їх внесення до Реєстру.</p> <p>Це свідчить про те, що у своїй практиці Верховний Суд уже застосовував положення пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121 до об'єктів культурної спадщини до завершення процедури їх внесення до Реєстру та не пов'язував припинення нарахування амортизації виключно з наявністю рішення про внесення пам'ятки до Реєстру.</p> <p>Таким чином, доводи, наведені у зауваженні, не узгоджуються з фактичним порядком ведення бухгалтерського обліку інших пам'яток культурної спадщини, які перебувають на балансі Верховного Суду, та свідчать про незабезпечення єдиного підходу до застосування положень НП(С)БОДС 121 щодо обліку таких об'єктів.</p> <p>По суті зауваження Верховного Суду зводиться до ототожнення факту внесення об'єкта до Реєстру зі статусом самого об'єкта культурної спадщини, що не відповідає приписам абзацу шостого статті 1 та пункту 3 розділу X «Прикінцеві положення» Закону України «Про охорону культурної спадщини».</p> <p>Водночас наявні в матеріалах аудиту документи свідчать, що компетентні органи визнають будівлю на просп. Повітряних Сил, 28 пам'яткою місцевого значення, яка перебуває на державному обліку, щодо якої укладено охоронний договір та здійснюються заходи щодо внесення до Реєстру.</p> <p>Отже, наведене зауваження не спростовує встановлених під час аудиту фактів щодо статусу будівлі як пам'ятки культурної спадщини місцевого значення, не містить нових обставин, які б впливали на висновки аудиту, та не надає належного правового чи документального обґрунтування для перегляду тверджень аудиту щодо необґрунтованого нарахування амортизації на зазначений об'єкт</p>
--	--	--	---

		<p>Саме Експертна комісія має у встановленому порядку встановити відповідність/невідповідність даного об'єкта культурної спадщини (меморіального будинку, визнаного у 1970 році пам'яткою історії у зв'язку з навчанням у цьому училищі Героя Радянського Союзу Черняхівського І.Д.²³) вимогам частини четвертої статті 13 Закону та критеріям (наявність культурної цінності).</p> <p>Відповідно до пункту 5.5 розділу V Порядку № 158 протокол Експертної комісії є підставою для прийняття Міністерством культури України рішення щодо занесення (незанесення) щойно виявленого об'єкта культурної спадщини або об'єктів культурної спадщини, які взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло відповідно до набрання чинності Законом, до Реєстру, з урахуванням рекомендацій Українського інституту національної пам'яті.</p> <p>Отже, за результатами розгляду протоколу Експертної комісії Міністерством культури України може бути прийнято рішення щодо як занесення, так і незанесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру. З огляду на викладене, норми пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121 у частині визначення «пам'ятки культурної спадщини національного або місцевого значення, які ... підлягають внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» потребують належного правового врегулювання (приведення у відповідність із законодавством про охорону культурної спадщини) з метою недопущення їх неоднозначного тлумачення.</p> <p>Тому відповідні рекомендації мають бути надані Рахунковою палатою саме Міністерству фінансів України.</p> <p>Згідно з частиною першою статті 9 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи.</p> <p>Відповідно до первинних документів, зокрема Акту приймання-передачі від 26 грудня 2017 року (далі — Акт), на баланс Верховного Суду було передано будівлю (літера А), інвентарний номер № 10131005 (далі — будівля).</p> <p>В цьому Акті зазначені такі вартісні показники об'єкта: відновна вартість — 14 125 812,82 грн; залишкова вартість — 9 350 541,12 грн; знос — 4 775 271,70 гривень.</p> <p>Додатком до Акту є інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів № 423, згідно з якою строк корисного використання будівлі встановлено на рівні 300 місяців. Відповідно до даних бухгалтерського обліку, будівля обліковується за субрахунком 1013 «Будинки та споруди» та використовується за функціональним призначенням як адміністративна.</p>		
--	--	---	--	--

²³ Указом Президента України від 16 червня 2023 року № 335/2023 визнано таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 22 лютого 2013 року № 85/2013 «Про присвоєння імені Івана Черняхівського Національному університету оборони України».

		<p>Згідно з пунктом 3 розділу IV НП(С)БОДС 121 нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс).</p> <p>Отже, беззаперечними є факти того, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> — будівля фактично використовується як адміністративна; — будівля передана Верховному Суду у 2017 році за актом прийому-передачі із встановленим строком корисного використання і вже нарахованим зносом; — її вартість достовірно визначена; — законодавство не містить визначення застосованого у НП(С БОДС 121 терміну «пам'ятка культурної спадщини національного або місцевого значення, яка підлягає внесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», та не визначає документа, який би підтверджував факт належності об'єкта культурної спадщини до такої категорії пам'яток. У Верховного Суду як у балансоутримувача будівлі відсутні повноваження приймати управлінські рішення про її належність/неналежність до такої категорії пам'яток; — наявність охоронного договору не є підтвердженням статусу будівлі як пам'ятки культурної спадщини місцевого значення, яка підлягає внесенню до Реєстру, оскільки такий договір відповідно до Закону має укладатися щодо усіх пам'яток (у тому числі до вирішення питання про занесення/незанесення їх до Реєстру); — у Верховного Суду відсутні правові підстави для зміни строку корисного використання будівлі і припинення нарахування зносу (наразі відсутні первинні документи, що можуть слугувати підставою для цього). У цьому зв'язку, враховуючи факт відсутності у Верховного Суду первинних документів, які є основою для ведення бухгалтерського обліку, вважаємо некоректним зазначити у Звіті (сторінка 5) про такий принцип бухгалтерського обліку як принцип превалювання сутності над формою. <p>Ураховуючи наведене, нарахування зносу здійснювалося Верховним Судом протягом строку корисного використання (експлуатації) будівлі (активу) на загальних підставах відповідно до вимог чинного законодавства.</p> <p>Відтак Верховний Суд вважає наведену у Звіті кваліфікацію порушення вимог пункту 2 розділу IV НП(С)БОДС 121 такою, що базується на припущеннях, і не обґрунтована прийнятними і надійними аудиторськими доказами, а тому потребує вилучення з тексту Звіту, з одночасним наданням відповідних рекомендацій Міністерству фінансів України щодо внесення відповідних змін у НП(С)БОДС 121.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Також Верховний Суд не погоджується з формулюванням, використаним Рахунковою палатою у проєкті Звіту на підтвердження кваліфікації порушення Верховним Судом положень НП(С)БОДС 121 (сторінки 5–6), де зазначено наступне:</p> <p>«Водночас у бухгалтерському обліку Верховного Суду наявні ще дві пам'ятки культурної спадщини, одна з яких має статус пам'ятки національного значення, інша — місцевого значення, на які Верховний Суд амортизацію не нараховує. Це свідчить про незабезпечення єдиного підходу та непослідовне застосування Верховним Судом положень НП(С)БОДС 121 у частині нарахування амортизації на такі об'єкти основних засобів».</p> <p>Верховний Суд наголошує, що згадані у проєкті Звіту дві пам'ятки культурної спадщини якраз внесені до Реєстру, саме тому Верховний Суд забезпечив єдиний логічний підхід у застосуванні положень НП(С)БОДС 121.</p>		
2	<p>Абзаци 1, 3, сторінка 5: «Здійснений аудит виявив викривлення у фінансовій звітності на загальну суму 67840,9 тис. грн та бюджетній звітності — на 3076,3 тис. гривень»</p> <p>«Виявлені за результатами аудиту значні викривлення у фінансовій та бюджетній звітності, що виникли внаслідок помилок і недотримання вимог законодавства, наведено далі у Звіті.»</p>	<p>Окрім цього, вважаємо за необхідне звернути увагу на лінгвістичну недосконалість українського перекладу термінів «Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2021 року, частина I» Ради з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (International Auditing and Assurance Standards Board), опублікованих Міжнародною федерацією бухгалтерів (International Federation of Accountants) у грудні 2022 року англійською мовою.</p> <p>Так, Міністерством фінансів України для перекладу у зазначених Стандартах на українську мову²⁴ терміну «misstatement»²⁵ використане слово «викривлення», яке з огляду на особливості вживання у українській мові відповідає певній, чітко визначеній негативній ознаці — навмисного спотворення фактів або інформації. Вважаємо, що для кваліфікації зазначеного, можливого на думку аудиторів Рахункової палати порушення, більш доречним є використання іншого терміну, наведеного у Стандартах, а саме «error», тобто «помилка» — ненавмисне викривлення у фінансовій звітності, включаючи пропуск суми або розкриття інформації.</p>	<p>Враховано</p>	<p>Абзаци проєкту Звіту викладено у редакції:</p> <p>«Здійснений аудит виявив відхилення у фінансовій звітності на загальну суму 67840,9 тис. грн та бюджетній звітності — на 3076,3 тис. гривень.»</p> <p>«Виявлені за результатами аудиту значні відхилення у фінансовій та бюджетній звітності, що виникли внаслідок помилок і недотримання вимог законодавства, наведено далі у Звіті.»</p>

²⁴ Схвалено Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності при Міністерстві фінансів України у травні 2025 року, та відтворені з дозволу IFAC (МФБ);

²⁵ Розбіжність між сумою, класифікацією, поданням або розкриттям статті у фінансовому звіті та сумою, класифікацією, поданням або розкриттям інформації, які вимагаються для цієї статті відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування. Викривлення можуть виникати внаслідок помилки або шахрайства.

<p>3</p>	<p>Абзац 1, сторінка 7: «2.1.2. Зниження показників Балансу внаслідок недостовірного визначення ліквідаційної вартості амортизованих основних засобів, що продовжують використовуватися.»</p> <p>Абзац 2, сторінка 7: «Аудитом встановлено, що Верховний Суд не здійснює переоцінку повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися, до їх справедливої вартості, як це передбачено пунктом 3 розділу III НП(С)БОДС 121. За поясненнями Верховного Суду, така переоцінка не здійснюється з метою недопущення додаткових витрат, пов'язаних із залученням суб'єктів оціночної діяльності.»</p> <p>Абзац 5, сторінка 7: «При цьому встановлення ліквідаційної вартості у розмірі 1 грн, зокрема для транспортного засобу, не відповідає економічній суті ліквідаційної вартості, визначеній НП(С)БОДС 121, та не відображає очікуваної вартості активу, що може бути отримана установою від його вибуття після завершення строку його корисного використання.»</p>	<p>Із такою кваліфікацією порушення Верховним Судом НП(С)БОДС 121 погодитися не можна з наступних підстав.</p> <p>Відповідно до пункту 4 розділу I НП(С)БОДС 121 ліквідаційна вартість — це сума, яку суб'єкт державного сектору очікує отримати від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних із продажем (ліквідацією).</p> <p>Ліквідаційна вартість згідно з пунктом 1 розділу V Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11, визначається комісією, створеною наказом керівника суб'єкта державного сектору, під час введення об'єкта в експлуатацію або у випадку, коли залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, але такий об'єкт продовжує використовуватися та є придатним до експлуатації. Цим же пунктом встановлено, що ліквідаційна вартість може дорівнювати нулю, якщо суб'єкт державного сектору не може достовірно визначити суму, яка очікується від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх корисного використання.</p> <p>Відповідно до Положення про облікову політику Верховного Суду, затвердженого наказом керівника Апарату Верховного Суду від 20 квітня 2021 року № 39 (із змінами), ліквідаційна вартість основних засобів та нематеріальних активів визначається комісією під час проведення річної інвентаризації щодо об'єктів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, але які продовжують використовуватися.</p> <p>Установлення ліквідаційної вартості оформлюється актом встановлення ліквідаційної вартості основних засобів, затвердженим у встановленому порядку.</p> <p>У Верховному Суді до об'єктів основних засобів, які мають нульову залишкову вартість, але продовжують використовуватися у діяльності установи для власних потреб, обов'язково визначається ліквідаційна вартість.</p> <p>Враховуючи, що Верховний Суд використовує майно тільки для своєї діяльності, до складу відповідної комісії включені працівники структурних підрозділів Апарату Верховного Суду, які не є спеціалістами в оціночній діяльності, при списанні з балансу, відповідно до чинного законодавства та організаційно-розпорядчих документів Верховного Суду:</p> <p>усі вузли, деталі, матеріали та агрегати розібраного й демонтованого обладнання, придатні для ремонту іншого обладнання чи для подальшого використання, а також матеріали, отримані в результаті списання основних засобів, оприбутковуються на склад з відображенням на відповідних рахунках бухгалтерського обліку; непридатні для використання вузли, деталі, матеріали та агрегати оприбутковуються як вторинна сировина (металобрухт тощо).</p>	<p>Не враховано</p>	<p>Верховний Суд не враховує, що встановлення ліквідаційної вартості у розмірі 1 грн, зокрема для транспортного засобу, не відповідає її економічній суті, визначеній НП(С)БОДС 121, та не відображає очікуваної вартості активу, що може бути отримана установою від його вибуття після завершення строку його корисного використання, а отже, не є обґрунтованою та підтвердженою. Визначення ліквідаційної вартості не відноситься до переоцінки і не потребує залучення експертів з оціночної діяльності, однак має здійснюватися відповідною комісією.</p> <p>Крім того, не визначена належним чином справедлива вартість такого майна створює ризики незахищеності економічних інтересів Верховного Суду та унеможлиблює повне відшкодування потенційних збитків у разі його втрати чи пошкодження. Водночас це ускладнює належну кваліфікацію ступеня тяжкості правопорушення у випадку незаконного вибуття майна з володіння Верховного Суду.</p> <p>Посилання Верховного Суду на обставини в умовах воєнного стану та необхідність економії бюджетних коштів також не може вважатися достатнім обґрунтуванням прийняття ризиків втрати відповідного майна внаслідок збройної агресії Російської Федерації та неможливості пред'явлення вимог щодо відшкодування збитків за справедливою, а не балансовою вартістю такого майна.</p> <p>Отже, з урахуванням вимог пункту 3 розділу III НП(С)БОДС 121 Верховному Суду рекомендовано переглянути ліквідаційну вартість амортизованих об'єктів, що продовжують використовуватися.</p> <p>Щодо зауваження Верховного Суду про здійснення переоцінки основних засобів, зазначаємо, що в аудиторському звіті це питання викладене не як застереження, а констатація факту із зазначенням причин невизначення справедливої вартості</p>
----------	--	---	----------------------------	--

		<p>Рішення про встановлення ліквідаційної вартості у розмірі 1 грн для об'єктів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, але які продовжують використовуватися, прийнято комісією з проведення річної інвентаризації та оформлено відповідним протоколом.</p> <p>Таким чином, встановлення ліквідаційної вартості у мінімальному розмірі відповідає вимогам чинного законодавства та забезпечує подальше ведення бухгалтерського обліку об'єктів, які фактично експлуатуються установою для власних потреб.</p> <p>Також на сторінці 7 Звіту Рахункова палата зазначає про те, що «Верховний Суд не здійснює переоцінку повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися, до їх справедливої вартості, як це передбачено пунктом 3 розділу III НП(С)БОДС 121. За поясненнями Верховного Суду, така переоцінка не здійснюється з метою недопущення додаткових витрат, пов'язаних із залученням суб'єктів оціночної діяльності.».</p> <p>Відповідно до пункту 3 розділу III НП(С)БОДС 121 об'єкт основних засобів може переоцінюватися за рішенням суб'єкта державного сектору у разі, якщо його залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на річну дату балансу. При цьому переоцінці підлягають одночасно всі об'єкти відповідної групи основних засобів.</p> <p>Отже, норми НП(С)БОДС 121 не встановлюють обов'язку суб'єкта державного сектору здійснювати переоцінку основних засобів, а передбачають право суб'єкта державного сектору приймати таке рішення з урахуванням суттєвості відхилення залишкової вартості від справедливої.</p> <p>Згідно з пунктом 4 розділу I НП(С)БОДС 121 справедлива вартість — це сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату.</p> <p>Для визначення справедливої вартості об'єктів основних засобів відповідно до абзацу 7 частини другої статті 7 Закону України від 12 липня 2001 року № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» необхідне проведення професійної оцінки майна, яку мають право здійснювати виключно суб'єкти оціночної діяльності, визначені статтею 5 цього Закону. Результати оцінки повинні бути підтверджені звітом про оцінку майна (актом оцінки майна), підписаним оцінювачем та керівником суб'єкта оціночної діяльності, відповідно до статті 12 зазначеного Закону. Саме визначена у такому звіті справедлива вартість є підставою для проведення переоцінки основних засобів у бухгалтерському обліку.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>З огляду на те, що проведення переоцінки потребує залучення професійних оцінювачів та, відповідно, додаткових витратків з державного бюджету і враховуючи, що Верховний Суд використовує основні засоби виключно для забезпечення власної діяльності та не має наміру їх відчуження, а також беручи до уваги необхідність раціонального та економного використання бюджетних коштів, особливо в умовах дії воєнного стану, проведення переоцінки основних засобів на даний час вважаємо недоцільним. Добровільний характер переоцінки підтверджується також листом Міністерства фінансів України від 07.04.2015 № 31-11420-07-5/12145.</p>		
4	<p>Абзац 2, сторінка 10: «Встановлено, що операції зі списання основних засобів у бухгалтерському обліку в загальній сумі 141,8 тис. грн відображено на субрахунку 8411 «Інші витрати за обмінними операціями» відповідно до пункту 1.31 Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку. Водночас у фінансовій звітності зазначені витрати включено до складу інших витрат за необмінними операціями, що не відповідає даним бухгалтерського обліку, зокрема показникам реєстру бухгалтерського обліку книги «Журнал-Головна.»»</p> <p>Абзац 4, сторінка 10: «У фінансовій звітності за 2025 рік, а саме у Звіті про фінансові результати (форма № 2-дс), Звіті про рух грошових коштів (форма № 3-дс) та розділі ІХ «Доходи та витрати» Приміток до річної фінансової звітності за 2025 рік (форма № 5-дс), допущено неправильне відображення показників на суму 141,8 тис. грн: занижено «Інші витрати за обмінними операціями» та, відповідно, завищено «Інші витрати за необмінними операціями». Також у Звіті про фінансові результати (форма № 2-дс) занижено статтю «Інші витрати» розділу ІV «Елементи витрат за обмінними операціями».</p>	<p>Верховний Суд звертає увагу на неналежне правове врегулювання питання віднесення втрат від списання залишкової вартості основних засобів до обмінних чи необмінних операцій, що унеможливило належне практичне застосування НП(С)БОДС. Так, відповідно до пункту 4 розділу І Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2010 року № 1629, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 січня 2011 року за № 89/18827, необмінна операція — це господарська операція, яка не передбачає передачі активів, послуг (робіт) в обмін на отриманий дохід або активи, але може передбачати виконання певних умов. Обмінна операція — це господарська операція з продажу / придбання активів в обмін на грошові кошти, послуги (роботи), інші активи або погашення зобов'язань. Згідно з пунктом 2 розділу ІІ Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18 травня 2012 року № 568, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 червня 2012 року за № 901/21213 (далі — НП(С)БОДС 135), до витрат за обмінними операціями включаються втрати від зменшення корисності активів. Пунктом 4 розділу ІІІ НП(С)БОДС 135 встановлено, що витрати за необмінними операціями визнаються одночасно з вибуттям активів (коштів, товарів, робіт, послуг), що призводить до зменшення майбутніх економічних вигід та/або потенціалу корисності, пов'язаних з використанням цього активу, за умови, що такі витрати можуть бути достовірно оцінені. Відповідно до Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2015 року № 1219, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 року за № 86/28216, при вибутті об'єктів основних засобів у випадках, передбачених законодавством, а також при списанні внаслідок нестачі, установленій під час інвентаризації, залишкова вартість об'єкта основних засобів списується на рахунок 8411 «Інші витрати за обмінними операціями».</p>	<p style="background-color: red; color: white; text-align: center; padding: 5px;">Не враховано</p>	<p>Згідно з пунктом 2 розділу ІІ НП(С)БОДС 135 до витрат за обмінними операціями включаються втрати від зменшення корисності активів. Відповідно до пункту 4 розділу І НП(С)БОДС 121 зменшення корисності — втрата економічної вигоди або потенціалу корисності в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.</p> <p>Пункт 3 розділу ІІ НП(С)БОДС 135 визначає, що витрати за необмінними операціями включають такі елементи витрат: трансферти (субсидії, гранти, соціальні виплати тощо); інші витрати за необмінними операціями (витрати, пов'язані з передачею активів, які передають суб'єкти державного сектору суб'єктам господарювання, фізичним особам та іншим суб'єктам державного сектору для виконання цільових заходів, неповернення депозитів тощо). Таким чином, стандарт чітко визначає, що визнання інших витрат за необмінними операціями стосується безкоштовної передачі таких активів.</p> <p>Розділ ІІІ НП(С)БОДС 135 встановлює порядок визнання та оцінки витрат, зокрема, відповідно до пункту 3.4 визнання інших витрат за обмінними операціями здійснюється у порядку, визначеному відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі. Пункт 3 розділу VI НП(С)БОДС 121 передбачає, що у разі вибуття об'єкта основних засобів з балансу списуються його первісна (переоцінена), балансова вартість та сума зносу.</p> <p>Пункт 4 розділу ІІІ НП(С)БОДС 135 визначає момент визнання витрат за необмінними операціями — одночасно з вибуттям активів. Однак зазначену норму необхідно застосовувати у взаємозв'язку з положеннями пункту 3 розділу ІІ НП(С)БОДС 135, який розкриває зміст витрат за необмінними операціями, що стосуються самого вибуття активів шляхом їх передачі.</p> <p>У випадку Верховного Суду ситуація стосувалася списання комп'ютерної техніки, а не її передачі іншій установі.</p>

		При вибутті (передачі або списанні у зв'язку з непридатністю) основних засобів бюджетна установа не отримує взамін активів, послуг або грошових коштів, а лише списує залишкову вартість активу. У зв'язку з відсутністю чіткого правового врегулювання питання віднесення втрат від списання залишкової вартості основних засобів до обмінних чи необмінних операцій, а також порядку їх відображення у фінансовій звітності, Верховний Суд звернувся до Міністерства фінансів України з листом щодо надання відповідних роз'яснень із цього питання (лист від 21 травня 2026 року № 2136/0/2-26).		Отже, з урахуванням вимог НП(С)БОДС 135 та Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку списання залишкової вартості основних засобів слід відносити до інших витрат за обмінними операціями. Інформацію щодо звернення Верховного Суду до Міністерства фінансів України взято до відома
5	Абзац 4, сторінка 14: «— ухвалити управлінські рішення щодо подальшого використання, відновлення, передачі або відчуження майна, що не використовується, з метою недопущення його фізичного та морального знецінення (термін виконання — до 31 грудня 2026 року)»	Вважаємо, що термін виконання наданої рекомендації має бути подовжений, так як прийняття відповідного управлінського рішення можливе після нівелювання негативних факторів, пов'язаних із введенням в Україні правового режиму воєнного стану.	Враховано	Термін виконання рекомендації викладено у редакції: «не пізніше, ніж через рік з дня припинення чи скасування воєнного стану на території України»

Член Рахункової палати

Кирило КЛИМЕНКО

**РАХУНКОВА
ПАЛАТА**

2026

СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
02-40/19-2 від 29.06.2026 12:10
Сертифікат ЗFAA9288358EC0030400000090683800C9VCE400
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 30.05.2025 0:00:00 по 29.05.2027 23:59:59

www.rp.gov.ua